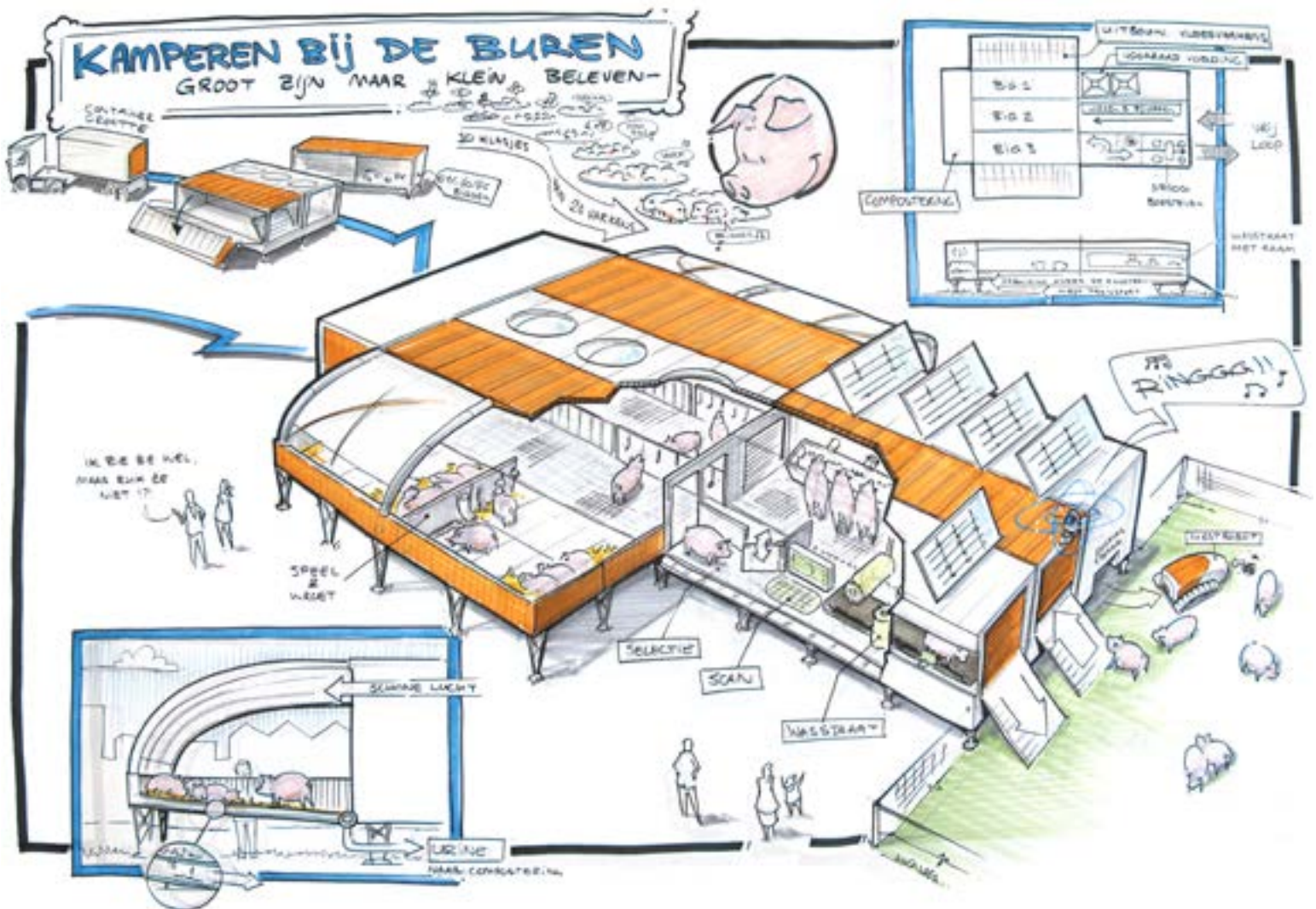

Nieuw staltype voor varkens in mobiele units

Wageningen UR ontwikkelde een nieuw stalconcept voor varkens: Kamperen bij de burens. Daarin zijn de vleesvarkens gehuisvest in zeecontainers met uitloop, die je bijvoorbeeld op een stuk braakliggende grond bij de stad of op een landgoed kunt huisvesten. Er heeft al een boer interesse.

tekst: Albert Sikkema / illustratie: Livestock Research

Het concept 'Kamperen bij de burens' is ontstaan in een ontwerpatelier samen met varkenshouders, dierenartsen, technici en onderzoekers. Vanuit Wageningen UR waren onderzoekers van Livestock Research, Alterra en CVI betrokken. In het concept huisvest de varkenshouder zo'n 300 zeugen en jonge biggen in een centrale stal. De zeugenunits, ter grootte van een zeecontainer, hebben een buitenuitloop, waaraan slaap- en kraam-units zijn gekoppeld. In deze containers, met goede klimaattechnologie en inval van daglicht, groeien de jonge biggetjes op. Na zo'n vier weken worden de biggen naar een speenunit gelokt en dat mobiele 'hok' kan vervolgens op een vrachtwagen naar andere locaties worden vervoerd.

In het concept worden drieduizend vleesvarkens in groepen van tweehonderd gehouden in verplaatsbare units. Elke groep, die is gehuisvest in zeven aan elkaar gekoppelde containers, kun je naar elke geschikte locatie verplaatsen. Tien koppels van twintig varkens gaan om beurten naar buiten naar een stuk grond van minimaal 200 vierkante meter. Als de varkens slachtrijp zijn, worden ze in hun container naar het slachthuis vervoerd. Na reiniging van de container kan er weer een nieuw koppel biggen in worden ondergebracht.

Projectleider Bram Bos van Livestock Research betrok varkenshouder Erik Stegink bij het concept. Op zijn varkensbedrijf Piggy's Palace heeft Stegink vijftig varkens buiten lopen. Hij heeft zelfs een modderpoel met glijbaan voor de varkens aangelegd. Stegink is geïnteresseerd in dit concept, omdat hij meer verbinding wil met de vleesconsument. Bovendien kan hij de varkensstapel zo uitbreiden zonder meer stallen te bouwen en dus meer rekening houden met de wensen van omwonenden, aldus Bos. Het buiten houden van varkens op wisselende locaties komt al mondjesmaat voor, zegt de projectleider. Zo houdt oud-Alterra-medewerker Willem Rienks, bedenker van Buitengewone Varkens, al speciale varkensrassen in de buitenlucht op verschillende plekken.

Of het concept technisch en economisch haalbaar is, weet Bos nog niet. 'Daarom doen we dit type innovatieonderzoek. We willen dit concept eerst met beperkte middelen uitproberen, bijvoorbeeld in een consortium met een varkenshouder, een containerbedrijf en een bedrijf met klimaattechnologie.' Bos was eerder betrokken bij de innovatieve Rondeel-stal voor leghennen, de Kwatrijn-stal voor koeien en de Windstreekstal voor pluimvee. 'Het komt nooit precies zo in praktijk zoals je het van tevoren bedenkt – dat is innovatie. En je moet in eerste instantie niet naar de kostprijs kijken, want dan kom je weer op de standaard stal uit.' Ook weet Bos nog niet of gemeenten vergunning geven voor zo'n mobiele varkensstal. 'Soms moeten we in vervolgprojecten ook dat soort bureaucratie obstakels opruimen.' **B**

MEER INNOVATIEVE STALLEN

Livestock Research begeleidde de afgelopen jaren een reeks van interactieve ontwerptrajecten onder de noemer 'Ontwerpen voor Systeeminnovaties'. Het bekendste ontwerp is de welzijns- en milieuvriendelijke Rondeel-stal voor leghennen. Dit ontwerp kwam voort uit het project 'Houden van Hennen' van Livestock Research uit 2004. Drie Nederlandse pluimveehouders hebben inmiddels een Rondeelstal gebouwd en de eieren uit die stallen worden onder die merknaam verkocht. Ook is er een mini-Rondeel met 300 kippen gestart bij de RAI in Amsterdam. Eind mei opende staatssecretaris Dijksma de Kwatrijn-stal van melkveehouder Sjaak Sprangers in Kaatsheuvel. Die komt voort uit het ontwerpproject Kracht van Koeien uit 2009. In Kwatrijn leidt mestscheiding in de stal tot een lage ammoniak-emissie en een betere mineralenbenutting, terwijl de koeien meer leefruimte hebben.

In Raalte is op dit moment de Windstreekstal voor vleeskuikens in aanbouw. Deze kippenstal komt voort uit het project Pluimvee met Smaak uit 2011. Deze open stal voor vleeskuikens werkt met natuurlijke ventilatie. 'De stal is uitloop geworden',

verklaart Bos. De jonge kuikens houden elkaar warm onder de innovatieve moederklok en ondanks het open karakter produceert deze stal weinig ammoniak en fijnstof. Bovendien past de stal goed in het landschap.

Er is nagenoeg altijd wel een of een aantal veehouders te vinden die willen investeren in een innovatief stalltype. Wat bindt deze voorlopers? Bos: 'Ze hebben de natuurlijke drang om te vernieuwen. Ze kijken vooruit, beoordelen de trends in de maatschappij en durven een stap te zetten in de vorm van een nieuwe stal. Zo'n stal moet wel twintig tot dertig jaar mee gaan.'

